

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ

॥ ಸಪ್ತನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ಶ್ರೀ ರಂಗರಾಮಾನುಜ ಮಹಾದೇಶಿಕನ್

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

॥ ಸಪ್ತನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಶ್ರೀರಾಮೇಣ ಕುಪಿತಂ ಸೌಮಿತ್ರಿಂ ಪರಿಸಾಂತ್ವ್ಯ ಭರತಸದ್ಭಾವಸ್ಯ ವರ್ಣನಂ,
ಲಜ್ಜಿತಸ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ಶ್ರೀರಾಮಪಾರ್ಶ್ವೇ ಗಮನಂ, ತಸ್ಯ ಶೈಲಸ್ಯ ಸಮಂತಾದ್
ಭರತಸೈನ್ಯಸ್ಯ ನಿವೇಶನಂ

ಸುಸಂರಬ್ಧಂ ತು ಭರತಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಕ್ರೋಧಮೂರ್ಛಿತಂ |
ರಾಮಸ್ತು ಪರಿಸಾಂತ್ವ್ಯಾಥ ವಚನಂ ಚೇದಮಬ್ರವೀತ್ || 2.97.1 ||

ಕಿಮತ್ರ ಧನುಷಾ ಕಾರ್ಯಮಸಿನಾ ವಾ ಸಚರ್ಮಣಾ |
ಮಹಾಬಲೇ ಮಹೋತ್ಸಾಹೇ ಭರತೇ ಸ್ವಯಮಾಗತೇ || 2.97.2 ||

ಪಿತುಃ ಸತ್ಯಂ ಪ್ರತಿಶ್ರುತ್ಯ ಹತ್ವಾ ಭರತಮಾಹವೇ |
ಕಿಂ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ರಾಜ್ಯೇನ ಸಾಪವಾದೇನ ಲಕ್ಷ್ಮಣ || 2.97.3 ||

ಯದ್ ದ್ರವ್ಯಂ ಬಾಂಧವಾನಾಂ ವಾ ಮಿತ್ರಾಣಾಂ ವಾ ಕ್ಷಯೇ ಭವೇತ್ |
ನಾಹಂ ತತ್ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಣೀಯಾಂ ಭಕ್ಷ್ಯಾನ್ ವಿಷಕೃತಾನಿವ || 2.97.4 ||

ಧರ್ಮಮರ್ಥಂ ಚ ಕಾಮಂ ಚ ಪೃಥಿವೀಂ ಚಾಪಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ |
ಇಚ್ಛಾಮಿ ಭವತಾಮರ್ಥೇ ಏತತ್ ಪ್ರತಿಶೃಣೋಮಿ ತೇ || 2.97.5 ||

ಭ್ರಾತೃಣಾಂ ಸಂಗ್ರಹಾರ್ಥಂ ಚ ಸುಖಾರ್ಥಂ ಚಾಪಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ |
ರಾಜ್ಯಮಪ್ಯಹಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಸತ್ಯೇನಾಯುಧಮಾಲಭೇ || 2.97.6 ||

ನೇಯಂ ಮಮ ಮಹೀ ಸೌಮ್ಯ ದುರ್ಲಭಾ ಸಾಗರಾಂಬರಾ |
ನಹೀಚ್ಛೇಯಮಧರ್ಮೇಣ ಶಕ್ರತ್ವಮಪಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ || 2.97.7 ||

ಯದ್ ವಿನಾ ಭರತಂ ತ್ವಾಂ ಚ ಶತ್ರುಘ್ನಂ ವಾಪಿ ಮಾನದ |
ಭವೇನ್ನಮ ಸುಖಂ ಕಿಂಚಿದ್ ಭಸ್ಮ ತತ್ ಕುರುತಾಂ ಶಿಖೀ || 2.97.8 ||

ಮನ್ಯೇಹಮಾಗತೋಽಯೋಧ್ಯಾಂ ಭರತೋ ಭ್ರಾತೃವತ್ಸಲಃ |
ಮಮ ಪ್ರಾಣೈಃ ಪ್ರಿಯತರಃ ಕುಲಧರ್ಮಮನುಸ್ಮರನ್ || 2.97.9 ||

ಶ್ರುತ್ವಾ ಪ್ರವ್ರಾಜಿತಂ ಮಾಂ ಹಿ ಜಟಾವಲ್ಕಲಧಾರಿಣಂ |
ಜಾನಕ್ಯಾ ಸಹಿತಂ ವೀರ ತ್ವಯಾ ಚ ಪುರುಷೋತ್ತಮ || 2.97.10 ||

ಸ್ನೇಹೇನಾಕ್ರಾಂತಹೃದಯಃ ಶೋಕೇನಾಕುಲಿತೇಂದ್ರಿಯಃ |
ದ್ರಷ್ಟುಮಭ್ಯಾಗತೋ ಹ್ಯೇಷ ಭರತೋ ನಾನ್ಯಥಾಽಽಗತಃ || 2.97.11 ||

ಅಂಬಾಂ ಚ ಕೇಕಯೀಂ ರುಷ್ಯ ಭರತಶ್ಚಾಪ್ರಿಯಂ ವದನ್ |
ಪ್ರಸಾದ್ಯ ಪಿತರಂ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಜ್ಯಂ ಮೇ ದಾತುಮಾಗತಃ || 2.97.12 ||

ಪ್ರಾಪ್ತಕಾಲಂ ಯಥೈಷೋಽಸ್ಮಾನ್ ಭರತೋ ದ್ರಷ್ಟುಮರ್ಹತಿ |
ಅಸ್ಮಾಸು ಮನಸಾಪ್ಯೇಷ ನಾಹಿತಂ ಕಿಂಚಿದಾಚರೇತ್ || 2.97.13 ||

ವಿಪ್ರಿಯಂ ಕೃತಪೂರ್ವಂ ತೇ ಭರತೇನ ಕದಾ ನು ಕಿಂ |
ಈದೃಶಂ ವಾ ಭಯಂ ತೇಽದ್ಯ ಭರತಂ ಯದ್ ವಿಶಂಕಸೇ || 2.97.14 ||

ನಹಿ ತೇ ನಿಷ್ಕುರಂ ವಾಚ್ಛೋ ಭರತೋ ನಾಪ್ರಿಯಂ ವಚಃ |
ಅಹಂ ಹ್ಯಪ್ರಿಯಮುಕ್ತಃ ಸ್ಯಾಂ ಭರತಸ್ಯಾಪ್ರಿಯೇ ಕೃತೇ || 2.97.15 ||

ಕಥಂ ನು ಪುತ್ರಾಃ ಪಿತರಂ ಹನ್ಯುಃ ಕಸ್ಯಾಂಚಿದಾಪದಿ |
ಭ್ರಾತಾ ವಾ ಭ್ರಾತರಂ ಹನ್ಯಾತ್ ಸೌಮಿತ್ರೇ ಪ್ರಾಣಮಾತ್ಮನಃ || 2.97.16 ||

ಯದಿ ರಾಜ್ಯಸ್ಯ ಹೇತೋಸ್ತ್ವಮಿಮಾಂ ವಾಚಂ ಪ್ರಭಾಷಸೇ |
ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಭರತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಜ್ಯಮಸ್ಮೈ ಪ್ರದೀಯತಾಂ || 2.97.17 ||

ಉಚ್ಯಮಾನೋ ಹಿ ಭರತೋ ಮಯಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ತದ್ವಚಃ |
ರಾಜ್ಯಮಸ್ಮೈ ಪ್ರಯಚ್ಛೇತಿ ಬಾಢಮಿತ್ಯೇವ ಮಂಸ್ಯತೇ || 2.97.18 ||

ತಥೋಕ್ತೋ ಧರ್ಮಶೀಲೇನ ಭ್ರಾತ್ರಾ ತಸ್ಯ ಹಿತೇ ರತಃ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಪ್ರವಿವೇಶೇವ ಸ್ವಾನಿ ಗಾತ್ರಾಣಿ ಲಜ್ಜಯಾ || 2.97.19 ||

ತದ್ವಾಕ್ಯಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ವ್ರೀಡಿತಃ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಹ |
ತ್ವಾಂ ಮನ್ಯೇ ದ್ರಷ್ಟುಮಾಯಾತಃ ಪಿತಾ ದಶರಥಃ ಸ್ವಯಂ || 2.97.20 ||

ವ್ರೀಡಿತಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ರಾಘವಃ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಹ |
ಏಷ ಮನ್ಯೇ ಮಹಾಬಾಹುರಿಹಾಸ್ಮಾನ್ ದ್ರಷ್ಟುಮಾಗತಃ || 2.97.21 ||

ಅಥವಾ ನೌ ಧ್ರುವಂ ಮನ್ಯೇ ಮನ್ಯಮಾನಃ ಸುಖೋಚಿತೌ |
ವನವಾಸಮನುಧ್ಯಾಯ ಗೃಹಾಯ ಪ್ರತಿನೇಷ್ಯತಿ || 2.97.22 ||

ಇಮಾಂ ಚಾಪ್ಯೇಷ ವೈದೇಹೀಮತ್ಯಂತಸುಖಸೇವಿನೀಂ |
ಪಿತಾ ಮೇ ರಾಘವಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವನಾದಾದಾಯ ಯಾಸ್ಯತಿ || 2.97.23 ||

ಏತೌ ತೌ ಸಂಪ್ರಕಾಶೇತೇ ಗೋತ್ರವಂತೌ ಮನೋರಮೌ |
ವಾಯುವೇಗಸಮೌ ವೀರೌ ಜವನೌ ತುರಗೋತ್ತಮೌ || 2.97.24 ||

ಸ ಏಷ ಸುಮಹಾಕಾಯಃ ಕಂಪತೇ ವಾಹಿನೀಮುಖೇ |
ನಾಗಃ ಶತ್ರುಂಜಯೋ ನಾಮ ವೃದ್ಧಸ್ತಾತಸ್ಯ ಧೀಮತಃ || 2.97.25 ||

ನ ತು ಪಶ್ಯಾಮಿ ತಚ್ಛತ್ರಂ ಪಾಂಡುರಂ ಲೋಕವಿಶ್ರುತಂ |
ಪಿತುರ್ದಿವ್ಯಂ ಮಹಾಭಾಗ ಸಂಶಯೋ ಭವತೀಹ ಮೇ || 2.97.26 ||

ವೃಕ್ಷಾಗ್ರಾದವರೋಹ ತ್ವಂ ಕುರು ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಮದ್ವಚಃ |
ಇತೀವ ರಾಮೋ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಸೌಮಿತ್ರಿಂ ತಮುವಾಚ ಹ || 2.97.27 ||

ಅವತೀರ್ಯ ತು ಸಾಲಾಗ್ರಾತ್ ತಸ್ಮಾತ್ ಸ ಸಮಿತಿಂಜಯಃ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣಃ ಪ್ರಾಂಜಲಿಭೂತ್ವಾ ತಸ್ಥೌ ರಾಮಸ್ಯ ಪಾರ್ಶ್ವತಃ || 2.97.28 ||

ಭರತೇನಾಥ ಸಂದಿಷ್ಟಾ ಸಮ್ಮರ್ದೋ ನ ಭವೇದಿತಿ |
ಸಮಂತಾತ್ ತಸ್ಯ ಶೈಲಸ್ಯ ಸೇನಾ ವಾಸಮಕಲ್ಪಯತ್ || 2.97.29 ||

ಅಧ್ಯರ್ಥಮಿಕ್ಷ್ವಾಕುಚಮೂರ್ಯೋಜನಂ ಪರ್ವತಸ್ಯ ಹ |
ಪಾರ್ಶ್ವೇ ನೃವಿಶದಾವೃತ್ಯ ಗಜವಾಜಿನರಾಕುಲಾ || 2.97.30 ||

ಸಾ ಚಿತ್ರಕೂಟೇ ಭರತೇನ ಸೇನಾ
ಧರ್ಮಂ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ವಿಧೂಯ ದರ್ಪಂ |
ಪ್ರಸಾದನಾರ್ಥಂ ರಘುನಂದನಸ್ಯ
ವಿರೋಚತೇ ನೀತಿಮತಾ ಪ್ರಣೀತಾ || 2.97.31 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ
ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ ಸಪ್ತನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||